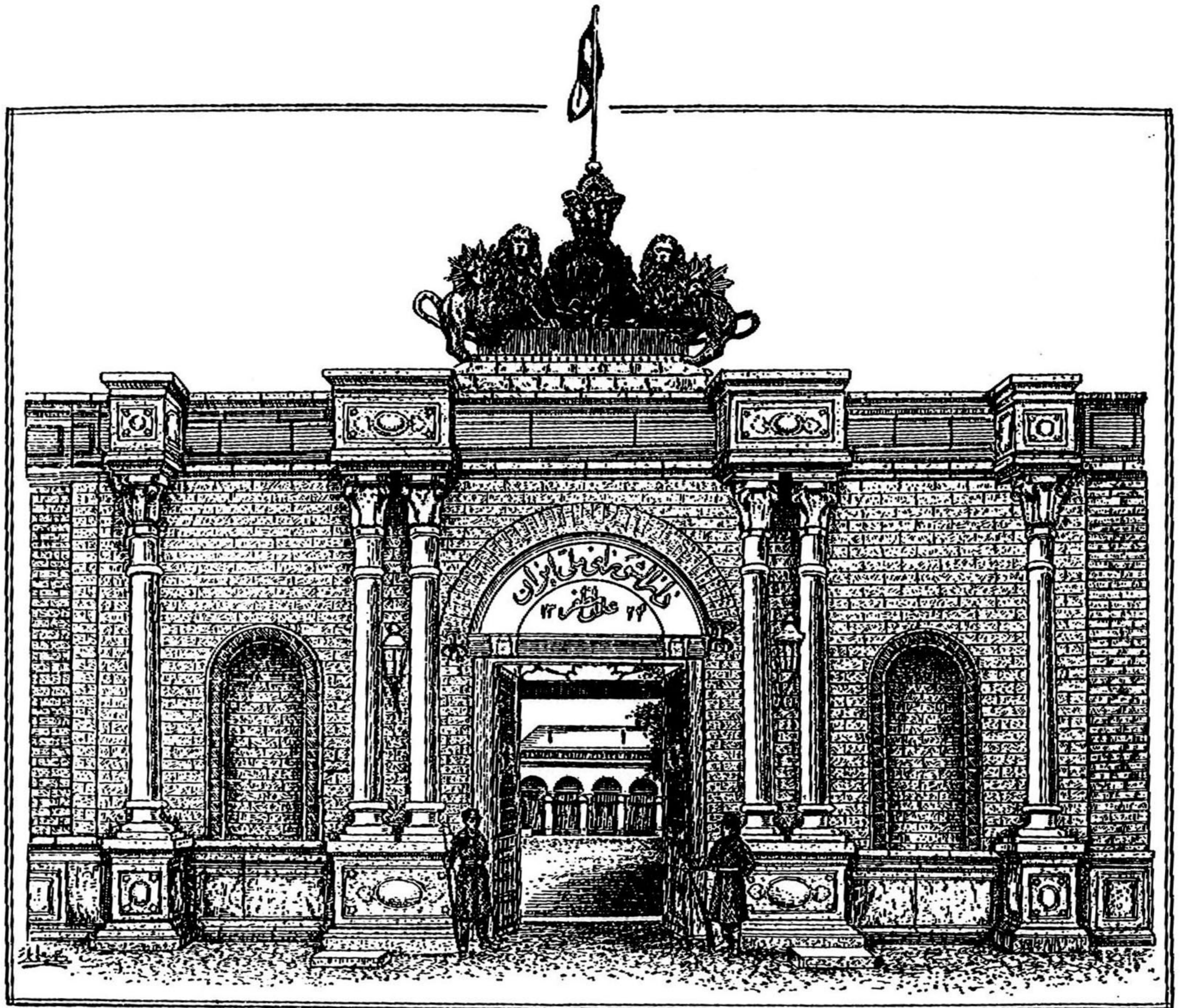

<p>جلسه ۵۰</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره شانزدهم</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه پنجشنبه ۱۵ آذر ۱۳۰۵ مطابق اول رجب ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات و شروع جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود. پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعه مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارج « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	ارجاع خبر کمیسیون بودجه دوره پنجم تقنینیه راجع به شهریه آقا سید محمد باقر تبریزی به کمیسیون بودجه دوره ششم بر حسب تقاضای کمیسیون	۲۷۷	—
۲	مذاکره راجع به طرح قانونی در موضوع لزوم تنظیم لایحه قانونی تشکیلات وزارتخانه ها در ظرف مدت سه ماه و تصویب قانون مزبور	۲۷۷	۲۸۱
۳	شور و مذاکره نسبت به خبر کمیسیون داخله راجع به مؤسسات صحی ناماده ۳	۲۸۱	۲۹۴
۴	قانون لزوم تنظیم لایحه قانونی تشکیلات وزارتخانهها در ظرف سه ماه	۲۹۵	—

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس مورخه پنج شنبه ۱۵ دیماه ۱۳۰۵ مطابق اول رجب ۱۳۴۵

جلسه ۵۰

رئیس -- آقای زوار
 زوار -- آقای محمد هاشم مبرز را غائب بی اجازه
 نوشته اند در صورتیکه ایشان مریض هستند و در مریضخانه

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر
 بریاست آقای ندین تشکیل گردید)
 (صورت مجلس روز سه شنبه سیزدهم دیماه
 را آقای ضیاء قرائت نمودند)

شوروی مشغول معالجه هستند

یکنفر از نمایندگان - اجازه هم خواسته اند

رئیس - اصلاح میشود. آقای آقا سید یعقوب

آقاسید یعقوب - بنده هم راجع با آقای محمد هاشم

میرزا میخواستیم عرض بکنم که ایشان فرمودند

رئیس - آقای غلامحسین میرزا

غلامحسین میرزا - بنده را جزو درآمدگان بی اجازه

نوشته اند در صورتیکه بنده سر موقع آمدم

رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی نیست؟

(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

بعضی از نمایندگان - دستور

رئیس - کمیسیون بودجه دوره گذشته مجلس را برنی

تقدیم مجلس کرده بود دائر بر تبدیل شهریه آقا سید محمد

باقر تبریزی بمستمری و چون موقع مطرح شدن و تصویب

آن در مجلس گذشت و رسید ثانیاً کمیسیون بودجه تقاضا

کرده است که آن را برت ارجاع شود با آنجا بنا بر این

بکمیسیون بودجه ارجاع میشود. طرح قانونی از طرف

عده زیادی از آقایان تقدیم مجلس شده قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

طرح با تقاضای دو فوریت

خاطر نمایندگان محترم از بی ترتیبی و عدم انتظامات

وزارتخانهها آگاه است. بعد از مطالعه دانسته شده است

که قسمت مهم این بی ترتیبی بر اثر فقدان تشکیلات است.

ادارات لغزنده و دائم التعمیر نمیتوانند یا نمیخواهند ایفای

وظیفه و مسئولیت نمایند و تقریباً کارها بجای آنکه قائم

بر اساس محکمی باشد قائم بر اشخاص شده است اختیارات

نامحدود در ساختن و خراب کردن ادارات ترتیب و

تنظیم را دشوار بلکه غیر ممکن ساخته برای چاره جوئی

این ملاحظات و بیاس احترام وتعلق باجرای اصل شانزدهم

قانون ماده واحده ذیل را پیشنهاد میکنیم

ماده واحده - چون قانون تشیید مبانی دولت و اساس

وزارتخانهها موافق اصل شانزدهم قانون اساسی باید بتصویب

مجلس برسد دولت مکلف است که قانون تشکیلات وزارت

خانهها را (اعم از مرکز و ولایات) در ظرف یکماه از

تاریخ تصویب اینجاده تنظیم و تقدیم مجلس نماید.

بامداد - حاج شیخ بیات - عبدالله وثوق - سید یعقوب

دادگر - موقر - ملک مدنی - عبدالله یاسائی - علی خطیبی

رئیس - متجاوز از سی امضاء دارد. فوریت اول

این طرح مطرح است آقای دادگر که موافقت؟

دادگر - بلی

رئیس - آقای فاطمی

فاطمی - بنده البته با قانون تشکیلات وزارتخانهها

مخالف نیستم و معتقدم که وزارتخانهها هر یک باید دارای

یک قانون تشکیلاتی باشند و بیاورند از مجلس بگذرد

ولی با این ترتیب که دو فوریت داشته باشد بنده مخالفم و

عقیده ام این است طرحی که آقایان پیشنهاد کرده اند

ارجاع بشود بیک کمیسیون و در کمیسیون جریان عادی

پیدا بکنند که اگر نواقصی بنظر برسد رفع شود شاید

یکماه که اینجاست نوشته اند دولت نتواند قانون تشکیلات

مرکز و ولایات را بمجلس بیاورد ممکن است در کمیسیون

ببینند و یک مدتی عادلانه برایش تعیین کنند و بیاورند

بمجلس و این هم که نوشته اند اصل شانزدهم قانون اساسی

اصل شانزدهم مربوط باین قسمت نیست. اصل شانزدهم

می گوید « کلیه قوانینی که برای تشیید مبانی دولت و

سلطنت و انتظام امور مملکتی و اساس وزارتخانهها لازمست

باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد » البته این صحیح

است باید آنها تهیه بکنند و بیاورند و بتصویب مجلس

شورای ملی برسانند ولی چیزی نیست که برخلاف قانون

اساسی واقع شده باشد و بنده کمال موافقت را دارم باین

که این طرح آقایان برود بهر کمیونی که صلاح میدانند

و در آنجا يك قدری بیشتر وقت نظر بشود و بیاید بمجلس

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض می کنم اگر خود قانون تشکیلات

مطرح بود و گفته میشد اگر بد و فوریت رای داده شود

خوب نیست بنده هم موافق بودم ولی دولت قانون

تشکیلاتی ندارد میکند که آن قانون بکمیسیونهای مربوطه

ارجاع میشود و تمام دقتهای لازمه هم در آنجا میشود پس

بنابراین اینجا مزاحمتی نیست و چیزی فوت نمیشود این

اولاً و ثانیاً همان اصل شانزدهم که آقا قرائت فرمودند

و فرمودند مربوط باین قضیه نیست تصور می کنم راجع

باین موضوع صراحت کامل دارد

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای گرفته میشود بفوریت اول این طرح

آقایان موافقت قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. فوریت ثانی (یعنی عدم ارجاع

بکمیسیون و شور در خود مجلس) مطرح است. آقای یاسائی.

یاسائی - موافقم

رئیس - آقای دکتر سنگ

دکتر سنگ - موافقم

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - موافقم

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - موافقم

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - موافقم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد

(گفتند خیر)

رئیس - رای گرفته میشود بفوریت ثانی این طرح آقایانی

که موافقت قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده واحده مطرح است. آقای

آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده مخالفم در اساس مطلب نیست

البته لازم است که دولت با يك مطالعاتی اصول قوانینی

که تشکیلات مملکت را معین میکند نسبت بهر وزارتخانه

بارعایت مقتضیات و احتیاجات تنظیم کند و بیاورد به

مجلس و مجلس تصویب کند اما اهمیت این موضوع

باندازه ایست که بعقیده بنده دولت نمیتواند در ظرف

یکماه تمام مطالعات را انجام بدهد و يك قانونی که حقیقه

مقتضی باشد در آن مباحثات بعمل بیاید حاضر نماید و

از این نقطه نظر بنده تصور میکنم بهتر این بوده است که

درین قانون قید شود « دولت مکلف است هر چه زود تر

تهیه نماید » و اگر هم میخواهند يك مدتی معین نمایند بعقیده

بنده کمتر از ششماه ممکن نیست

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - رای استحضار خاطر آقایان

نمایندگان محترم ناچار هستم که علت ایجاد این فکر را در

کمیسیون بودجه بعرض برسانم. مجلس شورای ملی امسال

اول قدم جدی را برداشت برای اینکه بودجه تفصیلی

از نظر آقایان نمایندگان بگذرد و برای خاطر این

مسئله آمد بدون ملاحظه باین کابینه یکدفعه چهاردوازدهم رأی داد. ما که مفت پول بانها نمیدادیم که بروند نوي خانه شان بنشینند ما برای اینکه بودجه هزار و سیصد و پنج را در ازاء سیصد و شش قرار بدهند چهار دوازدهم رأی دادیم کمسیون بودجه از طرف مجلس شورای ملی مأمور است که برود در بودجه تفصیلی مطالعه بنماید و رأی بدهد. ما بودجه را برداشتیم و رفتیم در سوکسیون هائی که برای رسیدگی ببودجه تفصیلی تشکیل شده بود و شروع کردیم بمطالعه و دقت کردن حقیقه بنده دعوت میکنم تمام نمایندگان محترم را که بیایند و به بینند چه حکایتی است. چه خبر است، و بنده بر سبیل اجمال محض اطلاع و استحضار خاطر آقایان نمایندگان عرض میکنم وزارت خارجه یکی از وزارتخانهها است که سوکسیون آن تحت نظر شاهزاده فیروز میزرا فیروز و آقای باسائی و بنده است. در وزارت امور خارجه وقتی نگاه میکنیم می بینیم حقوق مدیرکل چهل ناست رئیس اداره سی تا ثبات هشت تا. این همه حقوق صاحب منصب و این قدر نابین! وزارت عدلیه را بر سبیل اجمال عرض میکنم: ششصد و بیست هزار تومان برای قوه قضائیه تمام این مملکت مجلس تخصیص داده است. سیصد هزار تومانش را برای مرکز و برای همان محوطه اطاق نظام که ملاحظه می فرمائید تعیین نموده اند و سیصد هزار تومان دیگرش را برای تمام ایالات و ولایات. یعنی و بین الله ما دیدیم با اینکه ما مأموریت داریم از طرف مجلس شورای ملی که بودجه تفصیلی را بنویسیم و بعرض برسانیم مسلماً پیش خودمان و نمایندگان محترم ملوم هستیم. برای اینکه میگویند با آن همه داد و قالی که برای بودجه تفصیلی گردید چه شده است که بودجه را این طرز آوردید؟ این بود که بعد از تعاطی انظار و تبادل افکار مسئله باین منتهی شد که ما باید از وزارتخانهها يك تشکیلاتی بخواهیم زیرا نمیشود وزارتخانهها بدون تشکیلات باشد. آقا: ندیده اید! يك چیز غریبی است! ما دیده ایم. از برای پرسند سه تا معاون درست کرده اند، از برای اداره رمن سه نفر

معاون قرار داده اند: معاون رمن، معاون ثانی، معاون ثالث!! ما هر چه فکر کردیم دیدیم باید این بودجه تحت يك عنوان و ترتیبی باشد که ما بتوانیم بمجلس شورای ملی ببریم زیرا آنوقت مجلس ما را تحت تنقید و فشار میآورد. بنده نمیدانم اینها چه چیز است و بنده نمیتوانم کاملاً بعرض آقایان برسانم و بضرس قاطع قسم بخورم که دو نلک ازین بودجه بودجه نیست که بدود این مملکت بخورد و درد این مملکت دوا بشود و خودتان هم میدانید که چیزی که رقی مملکت را در بر داشته باشد نیست بلکه برای اداره معیشت و زندگانی روزمره است. ما خواستیم این اداره معیشت و زندگانی روزمره تحت يك تشکیلاتی باشد. مملکت ما مملکتی است که بیست سال است میگوئیم مشروطه است و دارای تشکیلات است ولی تمام مثل عنقا است که وجودیست در عالم غیب و هیچ تشکیلاتی ندارد ما ناچار شدیم برای عملی کردن آن رای مجلس که رای داده بود بودجه تفصیلی را ما بنویسیم و بعرض مجلس برسانیم این نظریه را اتخاذ کنیم چون آن بودجه را که اینها آورده بودند باین نظریه تطبیق میشد این بود که گفتیم دولت و وزارتخانهها را مکلف میکنیم قانون تشکیلاتی بنویسند برای آزمایش. مثلاً وزارت داخله قانون تشکیلات خودش را بنویسد و بدهد بکمسیون داخله وزارت مالیه بدهد بکمسیون قوانین مالیه. وزارت امور خارجه بدهد بکمسیون خارجه و هكذا وزارتخانههای دیگر که مشمول قانون استخدام هستند همه يك قانون تشکیلاتی بنویسند که لا اقل ما این دولت را وارد تشکیلات کرده باشیم. ما در نظر هم گرفتیم که اگر بخواهیم يك مدنی برای اینکار قرار بدهیم اینها از مجلس که بیرون رفتند گوششان فراخ است و حرف بگوششان نمی ماند. بنابراین ناچار شدیم يك ضرب الاجلی قرار بدهیم که در يك اجل معینی بلکه بتوانیم از آنها يك چیزی برای مملکت بگیریم این بود که يك ضرب الاجل قرار دادیم و بخواستیم يك قانونی بتصویب مجلس برسد که شش ماه طول بکشد و گفتیم اینها را تعقیب میکنیم و سعی میکنیم بلکه در

از تعقیب این مسئله اینها يك صورتی ولو اینکه ناقص هم باشد بنویسند و بیاورند بمجلس چون مسلم است هر چیزی از نقص بکمال میرود از اول که کامل نیست اول يك صورت تشکیلاتی برای خودشان بنویسند بعد کم کم در ضمن عمل آزمایش پیدا می کنند و تکمیل میشود. هیچ کاری هم ندارد. دلتان هم برای وزراء نسوزد. کار خارجیشان آن بود و کار داخلیشان هم اینست و اینها کاری ندارند. آن مدیر های و الامقام، آن رؤسای ادارات و مدیر شرق و رقی و غرب بنشینند و يك قانونی برای اصول تشکیلات بنویسند که در تحت آن قانون ما بتوانیم بودجه تفصیلی را بنویسیم. اصل فکر این بود چون دیروز که این فکر در کمسیون بودجه پیدا شد آقای رئیس کمسیون بودجه تشریف نداشتند. از روی این نظر آمدیم اینکار را کردیم و بعد هم بعرض آقایان نمایندگان رسانیدیم نمایندگان محترم هم مساعدت کردند. و حالا هم بنده از آقای شریعت زاده و از آقای رئیس کمسیون بودجه تقاضا میکنم که اگر تصور میفرمایند بکجا کم است چهل روز بیشتر نکنند و سه ماه زیاد است و ببودجه تفصیلی بخواهیم رسید و بشما عرض میکنم که موفق نخواهیم شد خدا شاهد است خود نمائی نیست. ما اعضاء کمسیون بودجه شب و روز مشغول کاریم و خود نمائی هم نمیکنیم. تکلیفمان است ولی موفق نمیشویم. آنوقت در مجلس شورای ملی ملوم واقع نشویم و بما حمله نکنید که اجازه گرفتید و بودجه تفصیلی را بیاوردید بنده عرض میکنم که اگر مجلس بخواهد این مسئله را بدوسه ماه بیندازد ببودجه تفصیلی نرسد و ابرادهم بر ما وارد نیست چرا؟ برای اینکه ما میخواهیم بودجه تفصیلی را تحت تشکیلات بنویسیم. ما میخواهیم يك بودجه تفصیلی بنویسیم که حقیقه يك قدم اساسی برای دولت و مملکت باشد. این است که اگر بخواهید فرجه بدهید ببودجه تفصیلی اول فروردین امسال نخواهد رسید پس خوب است بکفداری مساعدت فرمائید و ما این قدر ملاحظه

کن هستیم و عفو و اغماض داریم که اگر سر يك ماه هم بیاورند کاریشان نمینیم. پس اگر این ضرب الاجل سی روز کم است چهل روزش کنید و بیشتر از این بنده عقیده ندارم فرجه و زمان بانها بدهیم زیرا موفق نخواهیم شد بآوردن بودجه تفصیلی. اصل ماوقع این طرح و کیفیتش این بود که بعرض مجلس رساندم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - پیشنهاد آقای روحی

(بترتیب ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که مدت سه ماه قید شود

رئیس - آقایان حاج میرزا مرعشی - امیر حسینخان

عمادی - مهدوی و امیر تیمور هم همین پیشنهاد را کرده اند که بکجا تبدیل سه ماه شود. آقای روحی.

روحی - بنده تصور میکنم اکثریت آقایان محترم هم

موافقت بفرمایند که بکجا تبدیل سه ماه شود. برای

اینکه دست دولت باز باشد و بتواند در این مدت سه ماه

هم از ولایات و هم در مرکز قانون تشکیلات را بنویسد و

بمجلس بیاورد و از این مقدار هم اگر بخواهیم زیاد تر

مدت قرار بدهیم تصور نمیکم عملی باشد زیرا بکلی

فراموش و از نظر محو میشود و این سه ماه حد معتدلی

است و گمان میکنم همه آقایان هم موافقت بفرمایند.

رئیس - مخالفی ندارد؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - بعد از اینکه فلسفه این طرح را

بعرض آقایان نمایندگان رساندم و اینکه باید مجلس

مساعدتی با کمسیون بودجه که از طرف خودش

مأمور بودجه تفصیلی است بنماید گمان نمیکردم

يك همچو پیشنهادی بشود که مدت سه ماه بشود. پس

لااقل پیشنهاد کنید که چهل روز باشد. چون همانطوریکه
بعضی مجلس رساندم ما خیال داریم يك بودجه تفصیلی
از جمع و خرج و غیرذلك بعضی مجلس رسانیم و اگر
بنا باشد سه ماه معین کنیم آنوقت ما چه کار کنیم؟
و چه طور میتوانیم این حقوق را با این بودجه تطبیق
کنیم؟ پس خوب است حالا با ما اعضاء کمیسیون بودجه
که شب و روز حاضر هستیم برای خدمتگذاری مساعدتی
بفرمائید و چهل روز یا لااقل پنجاه روز قرار بدهید
ولی در مدت سه ماه نرسید. امروز یازدهم دی است
هفتاد و پنج روز دیگر بیشتر ناول فروردین باقی مانده است
ما چطور میتوانیم بودجه تفصیلی را مطابق قانون اساسی
تقدیم مجلس کنیم؟ فکر این قسمت را هم بفرمائید.

رئیس -- رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای روحی
آقایان موافقین قیام فرمایند
(عده قیام نمودند)

رئیس -- خواهش میکنم اگر آقایان بلند میشوند يك
مرتب به بلند شوند و تا موقعی هم که شماره تمام نشده است
نشینند زیرا اشتباه میشود. ثانیاً رای گرفته میشود
باین پیشنهاد که بگناه تبدیل سه ماه شود آقایان موافقین
قیام فرمایند.
(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. پیشنهادات دیگری هم رسیده
است. کمتر از سه ماه
بعضی از نمایندگان -- مورد ندارد
آقایان موافقین -- چرا؟ مورد دارد.

رئیس -- پیشنهاد آقای یاسائی
یاسائی -- دیگر مورد ندارد

رئیس -- رای گرفته میشود بماده واحده ...
حائری زاده -- بنده پیشنهادی تقدیم کرده ام
رئیس -- پیشنهاد آقای حائری زاده قرائت میشود

(مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم تبصره ذیل اضافه شود:
تبصره -- لوائح مربوطه بشکیلات پس از تصویب
کمیسیونهای مربوطه بموقع اجرا گذارده خواهد شد و
پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان
ممکن است معلوم شود اصلاح نموده و ثانیاً برای تصویب
مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود

رئیس -- تبصره مربوط باین ماده نیست (جمعی از
نمایندگان صحیح است) ماده تکلیف دولت را معین
میکند و تبصره تکلیف مجلس و قانون را
حائری زاده -- اجازه میفرمائید توضیح بدهم؟

رئیس -- توضیحی ندارد. در موقعی که لوائح از
طرف دولت تقدیم مجلس میشود ممکن است این پیشنهاد
را بفرمائید یا خود دولت يك ماده واحده ضمیمه پیشنهاد
های خودش کند و تقدیم مجلس بکنند.

حائری زاده -- بسیار خوب در موقعش عرض میکنم
رئیس -- رای گرفته میشود بماده واحده با این
اصلاحی که شد ...

شیروانی -- بگمرتبه دیگر قرائت بشود
رئیس -- در ظرف بگناه تبدیل میشود (سه ماه)
باز هم قرائت میشود
(مجدداً بشرح سابق خوانده شد)

رئیس -- رای گرفته میشود بماده واحده آقایان
موافقین قیام فرمائید
(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. خبر کمیسیون داخله راجع
بمؤسسات صحی مطرح است شور در کلیات است آقای
آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب -- موافقم

ضیاء (خبر کمیسیون داخله) -- نمایندگان محترم
مخصوصاً کمیسیونهای پارلمانی کاملاً متوجه هستند که مبادا
لوائح و طرحهایی که بکمیسیونها میرسد در تنظیم مواد
و ترتیب آنها يك مغایرت و مخالفتی با قانون اساسی و
قوانین موضوعه دیگر داشته باشد.

طرحی بوده است تقدیم مجلس شورای ملی شده و
فوریت آنرا مجلس تصویب کرده است و بکمیسیون داخله
فرستاده است کمیسیون داخله هم همانطوریکه در مقدمه این
رپرت بنظر مبارک آقایان رسیده مطالعه زیاد کرده و در چند جلسه
وزراء محترم حاضر شده اند و با حضور آنها و معاونین وزارتخانههای

مربوطه در اینخصوص رسیدگی و مطالعه شده مخصوصاً اصل
نوزدهم قانون اساسی که ذکر شد مطالعه شده و تأیید شده
چون بجای آن که ذکر شد برای توسعه مؤسسات صحی توجه و
مراقبت در مدارس طب و مدرسه دندانسازی و دو سازی و قابلگی
لازم است و از طرفی منظور این بوده که برخلاف قانون
اقدامی نشده باشد کمیسیون با حضور وزیر این تبصره را برای
ایجاد قائل شده و در تبصره اصلاحات دیگری هم شده
است که البته هر وقت مقتضی شد عرض خواهد شد.

این تبصره میگوید مطابق قانون وزارت معارف و علوم
و در تحت نظر وزارت علوم و معارف پروگرام و بودجه
و تشکیلات مدارس تهیه و تنظیم خواهد شد و این
درست مطابق اصل نوزدهم متمم قانون اساسی است پس قانون وزارت
علوم و معارف دقت شده قانون مصوب راجع وزارت
علوم و معارف عبارتست از قانون اداری وزارت معارف
مصوب یازدهم سنبله که قانون اداری وزارت معارف است
در آنجا فقط مراقبت و رعایت تفتیش و نظافت مدرسه
را بوزارت معارف واگذار کرده است متمم ضمیمه
قانون اداری وزارت معارف مصوب پنجم سرطان هزار
و دوست و نود هم مطالعه شده و در خصوص مدارس
و اینکه حکماً وزارت معارف باید مدارس را اداره کند
هیچ اشاره نشده و همچنین قانون اساسی وزارت معارف
مصوب نهم عقرب که از تصویب مجلس گذشته است
فقط نظر وزارت معارف را در پروگرام و بودجه و طرز

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب -- موافقم
رئیس -- آقای فاطمی

فاطمی -- بنده با اصل موضوع لایحه موافقم و با
اختیاراتی هم که بر رئیس صحیه داده شده از هر حیث
موافقم ولی قسمتهای مدارس که آروز هم مذاکره شد
مخالفت با قانون دارد خوبست از اینجا خارج شود و در
قسمتهای دیگرش گمان نمیکنم مخالفتی باشد باینجهت بنده
پیشنهاد میکنم که آن قسمت را خارج کنند و آقای مخبر
هم قبول فرمایند و در قسمتهای دیگرش هم موافقتند

رئیس -- آقای دکتر سنگ

دکتر سنگ -- موافقم

رئیس -- آقای فاطمی

فاطمی -- موافقم

رئیس -- آقای شریعت زاده

شریعت زاده -- موافقم

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- موافقم

رئیس -- مخالفی ندارد؟ (گفتند خیر)

رئیس -- رای گرفته میشود بشور در مواد آقایان

موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. ماده اول قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول -- کلیه مؤسسات صحی مملکتی و بلدی
صحیه نظمیها، مدرسه طب، مدرسه قابلگی، دوسازی
دندانسازی و مؤسسه پاستور در اداره کل صحیه متمرکز
خواهد شد

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- موافقم

رئیس -- آقای فاطمی

فاطمی -- بنده با اصل موضوع لایحه موافقم و با
اختیاراتی هم که بر رئیس صحیه داده شده از هر حیث
موافقم ولی قسمتهای مدارس که آروز هم مذاکره شد
مخالفت با قانون دارد خوبست از اینجا خارج شود و در
قسمتهای دیگرش گمان نمیکنم مخالفتی باشد باینجهت بنده
پیشنهاد میکنم که آن قسمت را خارج کنند و آقای مخبر
هم قبول فرمایند و در قسمتهای دیگرش هم موافقتند

تفتیش مدارس عالیّه و متوسطه ذکر کرده هم چنین قانون شورای عالی هم راجع بمدارس عالیّه با دقت نامی مطالعه شده و اعضاء کمیسیون داخله مخصوصاً مصرند که از حدود قانون تجاوز نکنند

این قسمت را بنده مؤکداً عرض میکنم که اعضاء کمیسیون داخله با نهایت دقت در تنظیم مواد رعایت مواد قانونی را کرده و این قانونی را که تقدیم مجلس کرده است با در نظر گرفتن جمیع جهات بوده و البته پیشنهاد آقایان نمایندگان هم که میرسد خوب نظریات را روشن خواهد کرد و بنده تصور نمیکم اعضاء کمیسیون داخله با پیشنهادهایی که بر روی مصالح و مقتضیات وقت باشد مخالفت بکنند.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای بهار

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره از ماده اول حذف شده و ماده بطریق ذیل نوشته شود :

ماده اول - کلیه مؤسسات صحی مملکتی و بلدی صحیه نظمیّه ها و مؤسسه پاستور در اداره کل صحیه منتمرکز خواهد شد.

رئیس - آقای بهار

بهار - در جلسه که باز همین لایحه مطرح بود توضیحات کافیّه در این خصوص داده شد و بنده تصور میکردم که در نتیجه توضیحات گذشته دیگر اسباب مزاحمت آقایان واقع نشوم و حالا هم همین قدر صلاح میدانم که از نقطه نظر رعایت احترامات قوانین موضوعه آقای مخبر ماده را باین شکل قبول بفرمایند و همانطور که گفته شد بنده هم با بقیه لایحه کاملاً موافق هستم

مخبر - بنده تقاضا میکنم تمام پیشنهادهایی که در این خصوص میرسد قرائت شود

بکنفر از نمایندگان - نمی شود. رای بگیرد

رئیس - چون شور آخر این لایحه است پیشنهادات باید یکی یکی قرائت شود و تکلیفش معین شود.

مخبر - بنده مضمون پیشنهادات را در نظر داشتم. اگر مقرر بفرمائید بقیه پیشنهادات هم قرائت شود تا مضمونش را ملتفت شوم. در صورتیکه مقتضی باشد تمام پیشنهادات قرائت شود بهتر است. بهر حال این پیشنهاد را قبول میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب دیگر مورد ندارد. پیشنهاد آقای باسانی هم همین طور است بکمتر به دیگر ماده ترتیبی که پیشنهاد شد و آقای مخبر قبول کردند قرائت میشود و رای میگیریم (مجدداً ماده اول بترتیبی که آقای بهار پیشنهاد نموده بودند قرائت شد)

آقا سید یعقوب - بنده تبصره دارم مان همین ماده است.

رئیس - تبصره حذف شد. حذفش را مخبر قبول کرد و ماده که پیشنهاد شد قبول شد. آن ماده قائم مقام ماده اول و تبصره هر دو است.

آقا سید یعقوب - تبصره بنده راجع بهمین ماده ایست که مخبر قبول کرد.

(پیشنهاد خود را تقدیم نمودند)

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب تبصره جدیدی است. قرائت میشود.

(مضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم رئیس کل صحیه حق خواهد داشت در تمام مدارس طب رسیدگی کند

(همه نمایندگان)

آقا سید یعقوب - حالا بگذارید توضیحم را بدم در این مدارس را باید لجن زد. یکی باید برود این مدارس را اصلاح کند. عرض میکنم بنده اصل نوزدهم را برای

آقایان میخواهند بدانند پیشنهاد بنده مخالفی با این اصل ندارد. آقایان اگر اولاد داشته باشند میدانند در این مدارس بسرشان چه می آید. بکنفر آدمی لازم است که این مدارس را اصلاح کند....

شیروانی - راست میگوید

آقا سید یعقوب - بله بنده که دروغ نمیگویم. اصل نوزدهم: ناسیس مدارس و مخارج دولتی و ملتی و تحصیل اجباری باید مطابق قانون وزارت علوم و معارف مقرر شود و تمام مدارس و مکاتب باید در تحت ریاست عالیّه و مراقبت وزارت علوم و معارف باشد. حالا این ماده را که آقای بهار پیشنهاد کردند این عنوان را بکلی از بین میبرد. مدرسه طب یک مدرسه ایست که ما حقیقه امیدواریم بعد از این یک کار هائی برای ما بکنند و یک اطبائی برای ما درست بکنند که دیگر محتاج نباشیم از خارجه طبیب بیاوریم و حقیقه مسئله حفظ الصحه یک چیزی است که همه ماها به توسعه آن معتقدیم و تصدیق داریم که حفظ الصحه هم درست نمی شود مگر بوجود معلمین طب چنانچه قشون تشکیلات پیدا نمیکند مگر بصاحب منصب. هر چیزی معلم میخواهد بنده عرض میکنم آقایان: این مدرسه طب باین ترتیب که در تحت نظر وزارت علوم است با این تشکیلات فعلی وزارت معارف ابدأ فایده برای ما ندارد جز اینکه یک بودجه سنگینی برای ما درست کرده و بگردن ما انداخته این اداره صحیه بتصدیق همه آقایان یک اداره جوانی است که میخواهد کار بکنند و دامن بکمر زده میخواهد یک کار هائی بکنند. بنده عاشقم بکسی که یک کار هائی برای مملکت بکنند. هر کس برای این مملکت کار کند بنده او را دوست دارم. صحیه امروزه یک اداره جوانی است که میخواهد برای مملکت کار کند و نظر ما این بود که حالا این اداره جوان میخواهد برای ما کار بکنند باین مدارس طب هم یک نظری بیندازد و یک انترکسیونی با آنها بزند و آنها را بحرکت بیاورد که بهتر کار کنند. این بود که بنده در اینجا پیشنهاد کردم که این اداره که برای ما

خیلی خوب عمل میکند و دوائر صحیه را در مملکت ما ایجاد کرده است باین مدارس هم رسیدگی کند. بنده راپورتهای جنوب را اگر برای آقایان بخوانم آنوقت تصدیق خواهند کرد که این اداره یک کار های خیلی خوب کرده است. بنده اطلاع دارم و میدانم و نظرم هم این است که این اداره که یک اداره جدید و جوانی است و با شوق و آفری دارد کار میکند حق باین اداره بدهیم که در مدارس طب هم یک نظری بکنند و این مسئله هم هیچ مخالف با این ماده نیست که مدارس باید در تحت نظر حضرت مستطاب اشرف آقای وزارت معارف باشد. مقصود این است که باین مدارس هم یک رسیدگی بشود تا از این کثافت کاری یک نجاتی پیدا بکنند. حتی بنده عقیده ام این است که در مدارس حقوق هم خوب است عده از علماء حقوق و قضات معین شوند که بآن مدرسه رسیدگی کنند. این عقیده بنده بود که عرض کردم و خوب است آقایان هم مساعدت کنند

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - عرضی ندارم

بعضی از نمایندگان - رای بگیرد

رئیس - آقای بهبهانی: عضو کمیسیون داخله هستید؟

بهبهانی - خیر.

رئیس - آقای فهیمی هم که عضو کمیسیون داخله نیستند؟

فهیمی - خیر.

رئیس - عقیده آقا مخبر چیست؟

مخبر - بسته به نظر مجلس است.

رئیس - رای گرفته میشود به قابل توجه بودن این

پیشنهاد. آقایان موافقین قیام فرمایند.

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای میرزا عبدالله خان

هم مورد ندارد. قرائت میشود.

(مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده اول اضافه شود.
تبصره - رئیس صحنه حق نظارت در مدارس طبی خواهد داشت.
رئیس - حق نظارت بر طبق قانون اساسی مخصوص وزارت معارف است و این پیشنهاد بر خلاف قانون اساسی است. پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا هم تصور میکنم موردی ندارد.

محمدولی میرزا - استدعا میکنم قرائت شود.

رئیس - قرائت میشود. از خواندنش وحشی نداریم.

(مضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میدارم مؤسسه پاستور در تحت ریاست افتخاری و عالی شخص اعلیحضرت همیونی واقع شده و دارای یک هیئت عامله بوده یا بودجه مستقلی که منضمماً به بودجه معارف در فصل معینی به تصویب مجلس همه ساله برسد
رئیس - شخص اعلیحضرت همایونی ریاست افتخاری هر يك از مؤسسات را که بخواهند میتوانند داشته باشند بنا بر این محتاج وضع قانون نیست

محمدولی میرزا - توضیح میخواهم عرض کنم

رئیس - چیزیکه مورد ندارد محتاج بتوضیح هم نیست.

بعضی از نمایندگان - پس گرفتند

رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقایان موافقند چند دقیقه

نفس داده شود.

بعضی از نمایندگان - صحیح است

(در این موقع جلسه برای نفس تعطیل و پس از

نیمساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده دوم - رئیس کل صحنه در تحت هدایت قانون

وزارت داخله با رعایت اصول مسؤلیت وزراء کلیه امور صحنه را عهده خواهد داشت مشارالیه در تحت نظارت قانونی و تصویب وزیر داخله اختیار نام خواهد داشت که بودجه تفصیلی صحنه را تهیه کرده تشکیلات اداره کل صحنه و تمام شعب آنرا بدهد.

رئیس - آقای فاطمی.

فاطمی - موافقم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - آقای دادگر.

دادگر - موافقم.

رئیس - آقای یاسائی.

یاسائی - موافقم.

رئیس - آقای امیر حسینخان

امیر حسینخان - موافقم.

رئیس - آقای دکتر سنگ.

دکتر سنگ - موافقم.

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم آقایانیکه موافقند قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سوم - وزارت داخله مکلف است مطابق نظریات و پیشنهاد های رئیس کل صحنه دائر به تعیین و ترقی و تنزل و انتقال و انفصال مستخدمین صحنه در حدود این قانون و قوانین موضوعه مملکتی رفتار نماید.

رئیس - آقای فاطمی.

فاطمی - موافقم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب.

آقا سید یعقوب - موافقم.

رئیس - آقای عراقی.

عراقی - موافقم.

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - موافقم

رئیس - آقای امیر حسینخان

امیر حسینخان - موافقم

رئیس - آقای حقنویس

حقنویس - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد؟

فرمند - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید.

فرمند - بنده با این ماده مخالفم برای اینکه اصولاً بنده عقیده دارم که ما نباید در قوه مجریه زیاد مداخله کنیم بواسطه اینکه ما با این طرحهای قانونیکه پیشنهاد میکنیم قوه مجریه را فلج می کنیم و وقتی قوه مجریه فلج شد بالطبع این حس پیدا میشود که ما قوه مجریه را فلج کرده ایم ما باید آن مسؤلیتی را که وزراء در پیش مجلس دارند از نقطه نظر اصولی آنها را در تحت نظارت بگیریم و وقتیکه بوظائفشان عمل نمیکند ما باید آنها را مجبور کنیم که بوظائفشان رفتار کنند ولی ما اگر از بیراهه بخواهیم آنها را بوظائفشان آشنا کنیم این بعقیده بنده غلط است - ما از یکطرف می گوئیم وزراء مسؤلند آنوقت از طرف دیگر آنقدر طرحهای قانونی درست می کنیم که کار آنها را فلج می کنیم در اینصورت وزراء مسؤل چه هستند؟ اگر بنا باشد ما با این طرحها برای آنها

هی وظیفه درست کنیم دیگر وزراء چه طور مسؤلند؟ با این ترتیب قوه مجریه فلج خواهد شد و وقتیکه قوه مجریه فلج شد کار مملکت در حال وقفه خواهد ماند - ما مسؤلیتی که داریم این است که ناظر آنها باشیم اگر واقماً بوظایف خودشان عمل نکردند آنها را با يك ترتیب اساسی بوظایف خودشان آشنا کنیم البته اگر این کار را بنا بشود برای يك مقصد مهمی باشد و مثلاً برای يك اصلاحات و مقاصد عالیتری باشد چندان عیبی ندارد مثلاً از خارجه مستشار میآوریم برای اینکه ما افکار بدهد متخصص فنی مالیه میآوریم برای اینکه مالیه ما را اصلاح کند در اینصورت ناچاریم يك اختیاراتی از وزراء بگیریم و با آنها بدهیم ولی اگر به يك کسیکه تابع يك وزارتخانه است بعنوان اینکه او قابلیت دارد او را بالا دست و حاکم بر وزیر بکنیم چیز غریبی است و ملوک الطوائفی در وزارتخانهها درست میکنیم! اینجا يك نکته است که بنده مجبورم باقیان تذکر بدهم آن این است که مجلس شورای ملی که در ایران داریم باید کاملاً دقت و احتیاط بکند که در امور قوه مجریه زیاد دخالت نکنند والا مجلس شورای ملی ما حکم سنای رم را پیدا خواهد کرد - اگر تاریخ سنای رم را مطالعه بفرمائید ملاحظه خواهید فرمود که هم قوه مقننه بود و هم قوه مجریه - این طرحهایی را هم که ما از اول مجلس تا بحال درست کرده ایم گر چه در صورت ظاهر البته از نقطه نظر صلاح مملکت خوبست ولی مضارش در آتیه معلوم خواهد شد و از لحاظ صلاح اندیشی بنده عرض میکنم - خوب نیست و فائده اش موقتی است ولی برای آتیه مضر است - مجلس شورای ملی بدون مشاوره دولت و هیئت مجریه در امور قوه مجریه دخالت مینماید و يك طرحهای قانونی وضع میکند دولت هم در رد در بابستی مینماید و حرفی نمیزند ولی بالاخره در آتیه مضارش معلوم خواهد شد و آقایان ملتفت خواهند شد که اینها چندان خوب نبوده و بکوفتی خواهد رسید که این قوانین را لغو خواهند کرد - بنده

عرض نمیکند ضحیه تمرکز نداشته باشد با اینکه مورد توجه مجلس شورای ملی واقع نشود ولی عرض میکنم که این شکل شکل خوبی نیست که ما بیائیم در وزارت داخله يك اداره مستقل درست کنیم - نظمی که مستقل است! بلدی که مستقل است! ضحیه هم که مستقل بشود! پس معنی وزارت داخله چیست؟ - خویش سایر اداراتش را هم تقسیم نکنید بین سایر جاها و او را از بین ببرید والا اگر وزارت داخله برای این مملکت لازم است و يك وزیری باید باشد که سیاست اداری آنوزارخانه را اداره کند دیگر این همه ادارات مستقل معنی ندارد و بنده حقیقتاً نمی فهمم که با این ترتیبات چه خواهد شد

رئیس - آقای فاطمی .

فاطمی - اعتراضاتی که آقا فرمودند اگر در ماده قبل اظهار میکردند باز يك چیزی بود ولی پس از آنکه آن ماده گذشت و آن اختیارات را مجلس قبول کرد دیگر این مخالفت معنی ندارد که يك شخص يك اختیاراتی در يك تاسیسات داشته باشد ولی اختیار تغییر و تبدیل اعضاء را نداشته باشد و مخصوصاً آن اشخاصی که این طرح را پیشنهاد کرده اند يك نظرشان این بود که اشخاصی که در ضحیه کار میکنند حقیقتاً يك اشخاصی باشند که تخصص داشته باشند یعنی برای فلان ولایت مثلاً همدان جناب عالی اگر میخواهند يك طبیب بفرستند حقیقتاً کسی باشد که تخصص داشته باشد نه اینکه بنا بر توصیه بنده یا دیگران يك کسی را بفرستند بلکه باید يك نفری باشد که خود رئیس اداره صلاح بداند و متخصص باشد نه اینکه برای معیشت يك اشخاصی يك محل هارا در نظر بگیرند و يك اشخاصی را بفرستند مثلاً بگویند يك اشخاصی که سالها بیکارند و حالیه که محل پیدا شده اینهارا بآن محل ها بفرستیم - فرمودند وزارت داخله را فلج میکنند - بنده بهیچوجه فلجی در کار وزارت داخله نمی بینم - برای اینکه رئیس ضحیه باز در تحت

امر وزارت داخله است اگر در يك موارد دیگری ملاحظه فرموده اید که يك اختیاراتی به بعضی اشخاص داده شده و بعضی از وزراء نتوانسته اند از حق خود استفاده بکنند این تقصیر قانون نیست بلکه آنها خودشان نتوانسته اند از حق خود استفاده کنند - اگر يك وزیری نتوانست از حق خودش استفاده کند این مربوط بقانون نیست قانون از برای وزراء حقوقی قرار داده و مجلس شورای ملی هم در قوه مجریه بهیچوجه مداخله نکرده اگر چه مجلس شورای ملی حق نظارت در تمام امور قوه مجریه را دارد و کارش هم این است ولی مداخله نکرده است - در همین مورد بخصوص هم همین اصلاحی که شد یعنی مدارس از این قسمت موضوع شد برای چه بود؟ - برای همین بود که وقتیکه آقایان حس کردند يك قسمتش مخالف با قانون است عقیده مند بخروج آن شدند و نتوانستند در قوه مجریه و در قوانینی که مربوط به قوه مجریه است دخالت کنند و چون آن قسمت مخالف با قانون بود آقایان مخالفت کردند و خارج شد در این قسمت هم بهیچوجه اشکالی نیست و قوه مجریه هم بهیچوجه اعتراض ندارد و همانطور که آقای مخبر توضیح دادند نمایندگان دولت در کمیسیون حضور بهم رسانده اند و خودشان هم در این باب حرفی ندارند - بنده عقیده ام این است که مجلس شورای ملی یواش یواش پارا بالانز بگذارد و برای خیلی از وزارتخانهها مثل عدلیه و وزارت معارف و جاهائیکه لازم است يك اختیاراتی به يك اشخاصی بدهد تا بتوانند بهتر کار بکنند بلکه امیدوارم در داخله مملکت يك اشخاصی پیدا شوند که از خیلی از این مستشار هائیکه شما آورده اید بهتر کار بکنند و از آنها البقی واکفی باشند . بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - پیشنهاد آقای عدل قرائت میشود .

(مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم - در آخر ماده (۳) عبارت (رفتار نماید) تبدیل به (موافقت نماید) بشود

رئیس - آقای عدل .

عدل - عرض میشود بنده عقیده ام این است که

وزارت داخله یعنی وزیر داخله با سایر وزراء يك مسؤلیت سیاسی دارند و رئیس ضحیه هیچ مسؤلیتی جز مسؤلیت ضحی ندارد در اینجا که نوشته (رفتار نماید) این عبارت است یعنی هر طور او کرد وزیر داخله بدون این که نظریات خودش را بتواند اظهار کند مجبور است اطاعت کند در صورتیکه شاید در يك مواقعی موافق مصالح مملکت نباشد که بر طبق امر او رفتار نماید از این جهت بنده تصور میکنم اگر بجای (رفتار نماید) (موافقت نماید) نوشته شود بهتر است .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب .

آقا سید یعقوب - بنده تعجب میکنم . . .

رئیس - عضو کمیسیون هستید ؟

آقا سید یعقوب - خیر .

مخبر - اینجا يك تذکری نماینده محترم دادند و بنده تصور میکنم که اوضاع ضحی را نباید با سیاست مخلوط کرد . اگر ما میخواهیم امور ضحی در ایران پیشرفت کند و آن منظوری که آقایان نمایندگان مخصوصاً نمایندگان ولایات دارند بعمل آید باید مواظب بود که امور ضحی را از سیاست بکلی دور کرد که هر جا يك مرضی پیدا شد هر جا يك موجبات امراضی ظهور کرد اداره ضحیه قادر باشد اختیار داشته باشد که اشخاص لایق را بفرستند و جلوگیری از امراض کنند اگر آقا میفرمایند باید با سیاست مخلوط کرد ممکن است در فلانجا احتمال ظهور يك مرض خطرناکی داده شود آنوقت رئیس ضحیه میخواهد رئیس آن قسمت را تغییر بدهد (میفرمایند مخلوط با سیاست کنیم) اگر سیاست موافقت نکرد چه باید کرد؟ میفرمایند نیایستی در آنجا يك رئیس لایق جدی مطابق مقتضیات و پیشرفت امر باشد که بتواند جلوگیری از امراض کند و راهنهائی مطابق مصلحت مملکت بدهد . اگر يك وقتی اداره کل ضحیه دید که این رئیس کافی نیست باید بتواند آنرا منقصل کند و دیگر برا بجای او تعیین نماید و باید وزارت

داخله هم موافقت نماید .

عدل - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - نظامنامه اجازه نمیدهد .

بهار - پیشنهاد بنده مقدم بود .

رئیس - پیشنهاد ایشان قبلاً رسیده بود . بعلاوه پیشنهاد ایشان راجع بيك جزء از ماده بود و پیشنهاد شما راجع بنام ماده است . پیشنهاد آقای عدل هم مقصود ایشان را نامین نمیکند (رفتار نماید) با (موافقت نماید) نتیجه اش یکی است .

عدل - حتی المقدور نوشته شود .

رئیس - حتی المقدور کتباً باید پیشنهاد شود . بهلوی

خودتان يك چیز هائی پیشنهاد میکنید نزد بنده که نیست . آقای مخبر هم که موافقت نمی فرمایند . معذالک رای گرفته میشود بان پیشنهاد . آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده ای برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای بهار

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم ماده سوم بطریق ذیل اصلاح شود .

ماده سوم - رئیس کل ضحیه در تعیین و ترقی و تنزل انتقال و انفصال مستخدمین ضحیه در حدود قانون استخدام پیشنهاد و نظریات خود را بوزارت داخله تقدیم خواهد نمود .

رئیس - آقای بهار

بهار - بنده قبلاً عرض کرده ام باز هم عرض میکنم که در قوانین ما بایستی شخصیات اشخاص را چه از نقطه نظر موافقت و چه از نقطه مخالفت در نظر بگیریم . زیرا ممکنست يك لایحه ای را راجع بيك اداره تحت شور قرار بدهیم که رئیس آن روزیکه آن اداره مربوط باو

میشود آدم بسیار خوبی باشد و آنوقت ما بیاییم يك تند روپهایی در آن لایحه بکنیم یا برعکس چون رئیس آن اداره يك رئیس فعال خوبی نیست بیاییم در قانون يك کند روپهایی بکنیم پس برای اینکه پارلمان از این کندی و تنیدی و افراط و تفریط ها محفوظ بماند قاعده این است یعنی حدود طبیعی هم اینطور اجازه میدهد که نباید اشخاص را در نظر گرفت . پس از محرز شدن این فلسفه عرض میکنم این ماده بطریقی که در لایحه یعنی در این طرح قانونی نوشته شده است اداره صحیه را بيك حالت غیر معمولی و بيك حالت بی سابقه ای در خواهد آورد که ما هیچ اسمی برای او نمیتوانیم قائل شویم . و هیچ نمیتوانیم او را تشبیه کنیم بيکی از دوائر مربوطه بوزارتخانهها زیرا وقتی رئیس يك اداره در تغییر و ترقی و تنزل و انفصال اعضاء خودش بر طبق قوانین مختار باشد و نهیه بودجه را هم در يك ماده دیگر باو حق بدهیم بالاخره این شبیه میشود بيك وزارتخانه نه بيك اداره در صورتیکه ما نمیخواهیم وزارت صحیه اینجا تصویب کنیم ما میخواهیم اداره صحیه تصویب کنیم . اینکه آقای فاطمی در جواب آقای فرمند فرمودند در ماده قبل این اختیارات داده شده بعقیده بنده اشتباه فرمودند زیرا ماده قبل میگوید که رئیس کل صحیه در تحت نظارت قانونی و تصویب وزیر داخله اختیار نام خواهد داشت که بودجه تفصیلی صحیه را نهیه کرده تشکیلات اداره کل صحیه و تمام شعب آنرا بدهد . یعنی چه ؟ یعنی هر نظری که او دارد در تعیین اشخاص در خوب و بد کردن اشخاص در توسعه یا تقلیل بودجه ، اینها را تدوین میکنند و بالاخره تصدیق یا تکذیب نظریات رئیس صحیه مربوط می شود بمسئولیتی که وزارت داخله در دوائر مربوطه بخودش دارد . نه اینکه در عین اینکه در ماده دوم این اختیارات را بایشان داده ام يك ماده دیگری هم بیاییم اضافه کنیم درین لایحه و وزارت داخله را مکلف و مأمور کنیم که دست بسته تسلیم یکی از دواير مادون خودش

بشود . بعقیده بنده این سابقه خوبی نیست که در مجلس میگذاریم زیرا امروز در مورد يك رئیس صحیه خوب از روی احساسات این رای را میدهید ولی ممکن است چند روز دیگر واقع شوید در مقابل يك رئیس دیگری که مجلس با عقیده و نظر ندارد و بر طبق این سابقه یکرایی بدهید که مجلس بآن رای راضی نباشد

آقای سعید یعقوب - رای نمیدهیم

بهار - پس بعقیده بنده بایستی همین قسمتی که در ماده دوم رای دادیم کفایت کنند یا اساساً آقایان موافقت کنند که ماده سوم برداشته شود اگر هم لازم میدانند که چنین ماده نوشته شود (چنانکه بنده لازم نمیدانم) اقلأ موافقت فرمایند با پیشنهاد بنده . گر چه بنده تصدیق دارم که پیشنهاد بنده هم مثل خود ماده سوم يك چیز زائیدی است ولی برای اینکه این عرایض را اینجا بعرض آقایان برسانم این پیشنهاد را تقدیم کردم و بنده بهتر میدانم که ماده سوم اصلاً حذف شود و این هم که آقای مخبر فرمودند سیاست را نباید دخالت در امور صحیه داد درین صورت تمام وزارتخانههای شما باید مطیع دوائر بشوند زیرا معارف هم مربوط بسیاست نیست . مالیه هم مربوط بسیاست نیست غیر از نظمی و وزارت امور خارجه و بيك قسمت کمی از وزارت داخله باقی دوائر و وزارتخانهها شبیه بصحیه است و مربوط به سیاست نیست و اینکه ما وزراء را مختار میکنیم در حدود مسئولیت خودشان در دوائر مربوطه ربطی بسیاست آنطور که شما میگوئید ندارد و بالاخره مربوط بسیاست و پلیتیک ژنرال نیست سیاستی است که وزراء باید در مقابل مجلس مسؤل باشند . وقتی که بنا باشد رئیس صحیه که بالاترین مقام او را معاونت فنی قرار میدهید و بالاخره او را سمت معاونت نمیخواهید بشناسید و باو باندازه اختیارات يك وزیر اختیار دادید آن قسمت معاونت هم ازین مبرود زیرا معاونین پارلمانی وزارتخانهها هم باین اندازه که شما بر رئیس صحیه حق میدهید آنها این اندازه حق را ندارند .

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - چون نماینده محترم وارد اصل موضوع شدند لازم است عرض کنم روح ایجاد این طرح چه بوده آقایان تصدیق دارند که امور صحیه در این مملکت خیلی بحالت بدبختی افتاده بود و شکلی شده بود که لوایحی که بمجلس می آمد که يك عایدانی را تخصیص بدهند بصحیه با اینکه وکلاء کمال موافقت را داشتند که کمک بصحیه بشود با این حال میگفتند فایده ندارد از طرفی هم وزارت صحیه اگر درست میشد داخل در سیاست میشد و هر روز با سیاست بکوزر می آمد و با سیاست میرفت و بالاخره امور صحی تمرکزی پیدا نمیکرد که بشود از آن نتیجه گرفت . امور صحیه را نمیشود شباهت داد بساير دوائر دولتی . امروز اگر مرض در دزدان پیدا شد باید صحیه دکتر های عالی رتبه دوا و ساير اسباب کار را بفرستد آنجا و زود جلوگیری کند و اگر خواسته باشد جریان اداری را طی کند رئیس صحیه پیشنهاد کند بوزیر وزیر بهیئت وزراء پیشنهاد کند و اعتبار آن تصویب شود مرض نا مرکز هم می آید . از این جهت لازم بود که رئیس صحیه دارای اختیاراتی باشد منتهی اختیارانش شکلی باشد که بمسئولیت وزراء برخورد نکند . فرمودند سابقه ندارد شما اگر با اختیارات دکتر میلیسپو مراجعه کنید میبینید ما فوق این اختیارات را در آنجا منظور داشته اند پس سابقه هم دارد و از مجلس هم گذشته و بنده خیال میکنم بیش از این توضیح لازم نباشد . در خود ماده هم این جمله کاملاً رعایت شده که در حدود قانون و قوانین موضوعه مملکتی او حق تغییر و تبدیل و عزل و نصب و اینها را دارد .

رئیس - آقای مخبر ؟

مخبر - بسته بنظر مجلس است

رئیس - رأی گرفته میشود

بهار - پیشنهاد بکمرته دیگر قرائت شود .

رئیس - مجدداً قرائت میشود .

(پیشنهاد آقای بهار بشرح گذشته خوانده شد)

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این

پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای عدل قرائت

می شود .

(بشرح آتی قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده سوم بعد از لفظ (مکلف است)

نوشته شود (حق المقدور)

بهار - پیشنهاد بنده مقدم است . پیشنهاد حذف است

رئیس - آقای عدل

میرزا یوسفخان عدل - چون در عرایض بنده

قدری سوء تفاهم شد عرض میکنم دفاعی که آقای مخبر کردند

بنده راقانع نکرد . بنده عرض نکردم که رئیس صحیه مداخله

بسیاست بکند یا نه ! برای حب شخصی لازم نیست ما قانون را

طوری بنویسیم که بعد ها دچار اشکالات شویم ! قانون

را ما برای مملکت مینویسیم . راجع باین طرح بنده

خودم موافق بودم و از اشخاصی هستم که این طرح را

امضاء کرده ام ولی حب بيك شخصی و خوش رفتاری

بيك شخص باعث نمیشود که ما قانون را خراب کنیم .

شما وزیر مسؤل قرار داده اید در هر امری . آنوقت اینجا

وزیر را مسؤل بيك شخصی که تابع خودش است قرار

میدهید ! مثل این میماند (که بيك قانونی وضع کنید)

که مباشر مجلس هر چه گفت رئیس باید امضاء کند

و این ممکن نیست وزیر بيك مسؤلیتی دارد وزیر مسؤل

کلیه امور ممکن است . اینکه شما می فرمائید هر چه

رئیس صحیه گفت وزیر باید امضاء کند بلکه او آمد

پیشنهاد کرد که فلان آدم را بفلان سرحد بفرستید و

وزیر صلاح ندید و آن شخص معایب سیاسی داشت

آنوقت وزیر چه کند ؟ استعفا کند که معاون یا اجزاء

من يك همچو پیشنهادی کرده است و بموجب قانون من باید از او اطاعت کنم ۱۴ باید يك اندازه وزیر را ازاد گذاشت که بتواند کار نکند. وزیر مسؤل این مجلس است نه معاون و اجزاء او و باید کاری کرد که وزیر در حدود مسؤلیت خودش بتواند کار کند و الا بنده با شخص آقای بهرامی کمال موافقت را دارم ولی قانون برای مملکت باید نوشته شود.

مخبر - بنظر بنده امروز و فردا سوابق اشخاص بقسمی روشن و در دسترس توجه عموم واقع شود که همه قضاوت کنند. امروز ما ممکن است اشخاصی را نشناسیم که آنها هیچوقت نظر بشخص و اشخاص نداشته و جز برای حقیقت و فکر و واقع کار نکرده اند مجلس دوره ششم واقع شده است در برابر هجوم اظهارات و اعتراضات و توجه نمایندگان دوره پنجم باهوشی. در اواخر دوره پنجم که خود آقای عدل هم نمایندگی آن دوره را داشتند متوجه هستند که پیشنهاد لاینقطع راجع باوضاع صحتی داده میشد و امور صحتی نمک هر خرجی بود و هرکس میخواست يك پیشنهادی بکند و مورد قبول واقع شود اسم صحتی را میآورد حالا هم همینطور است. وقتی که دولت متوجه این امر شده است. وقتی که نمایندگان دوره ششم متوجه این امر شده اند. وقتی که نگاه میکنید می بینید مالاریا در شهر بار و در اطراف این مملکت بقسمی است که نسل آتیه را تهدید میکند. وقتی که فکر میکنند می بینند نسل آتیه ایرانی همه باید با مسلول باشند یا چرسی باشند یا بنگی یا ابتلاآت و امراض دیگری داشته باشند. در این مورد فکر کرده اند که باید يك اصلاحاتی کرد. چه کار باید کرد؟ باید يك اداره مستقلی و يك شخص متخصصی در رأس آن باشد که آن اداره را اصلاح کند اطراف کار را رعایت بکند. هیچ نظریه شخصی هم در بین نیست. اسم شخص هم در این لایحه نیامده. اعضای کمیسیون داخله هم معروفند باینکه هیچوقت متوجه

بشخص نبوده اند. کمیسیون دیده است که این اداره صحتی را باید يك رئیس فنی و متخصص اداره کنند و رئیس صحتی باسقی مستقل باشد و باید کارهای خودش را در عزل و در نصب. در ترقی. در تزل موافق این قانون و موافق قوانین موضوعه مملکتی انجام بدهد یکی از قوانین موضوعه مملکتی قانون استخدام کشوری است. همچنین سایر قوانین. این رئیس صحتی در روی این قوانین باید ترقی و تزل و عزل و نصب اعضا را فکر کند که اگر يك کسی را برای اداره صحتی فلان نقطه و برای جلوگیری از امراض لایق و کافی ندید باید او را عوض کند. اما شخص وزیر. اگر بنا باشد با وزیر موافقت حاصل کند ممکن است يك وقتی در يك سرحدی مرض ظهور پیدا کند تا اینکه این اداره بیاید پیشنهاد تهیه کند و این پیشنهاد جریان قانونی و اداری خودش را طی کند نازه ممکن است آن شخص برادر بنده یا برادر فلان شخص باشد و وزیر موافقت نکند این است که در نظر آمده است که رئیس اداره کل صحتی اختیار داشته باشد اشخاص را از روی کفایت ترقی یا تزل بدهد یا عزل و نصب کند.

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقین قیام فرمایند
(عده برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای بهار.
(بشرح ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد می کنم ماده ۳ حذف شود
رئیس - آقای بهار

بهار - بقدر کافی در عدم لزوم این ماده صحبت شد و متأسفانه آقای مخبر محترم در مقابل استدالات مخالفین باظهار اسامی امراض میپردازند: مالاریا! سل! ذات الصدر! قرتین! هجوم امراض! اینها هیچ مربوط باین ماده نیست. زیرا این ماده سوم که بنده آن را زائد میدانم میگوید: پیشنهادهای

رئیس کل صحتی دائر به تعیین. ترقی. تزل. انتقال و انفصال مستخدمین صحتی. این قسمت را ما گفتیم برطبق اصول تشکیلات مملکتی و مسؤلیت وزراء در مقابل مجلس با اختیار خود وزیر بگذاریم. البته آن روابط و صمیمیتی که ما بین يك معاون (خاصه که سمت معاونت فنی را هم داشته باشد) با وزیر هست مسؤلیت مشترك خواهند داشت و آن قسمتهائی را که آقای مخبر محترم فرمودند حل خواهد کرد. همیشه که ما نباید تصور کنیم رئیس صحتی با وزیر مسؤل مشغول کشتی گرفتن هستند. اگر روی این اصول بخواهیم قانون بگذاریم بالاخره هیچ قانونی اتصال و ارتباط پیدا نخواهد کرد. ما باید از نظر نیک بینی مطابق اصولی که در مملکت جریان دارد قوانین را وضع کنیم. رئیس کل صحتی با تمام مقاماتی که دارد. با سمت معاونت فنی که دارد. باسقی در تحت مسؤلیت وزارت داخله در حدود قانون استخدام مثل سایر معاونین فنی باشد. و ادارات خود را مثل سایر رؤسای ادارات تشکیل و تنظیم کند و البته وزیر داخله مسؤل حفظ الصحتی عمومی هست و مسؤل است که مرضی از سرحدی بمملکت هجوم بیاورد. بجهت ما باید سایرین را و وزیرای داخله را تا لایق تر از دیگران و رئیس صحتی را الیق از دیگران بدانیم؟ روی این اصول بد بینی ما نباید قانون وضع کنیم! بعقیده بنده آقایان باید موافقت فرمایند که این ماده سوم برداشته شود و این اختیاراتی که در ماده سوم نوشته شده اصولش (چنانکه آقای فاطمی فرمودند) در ماده دوم حفظ شده و بالاخره ترتیب بودجه. تهیه تشکیلات کل صحتی. تنظیم شعبات اداره صحتی و آن قسمت های هجوم مالاریا و ذات الصدر و غیره که در تحت نظر اداره صحتی است در ضمن آن تشکیلات که در تحت اختیار این رئیس صحتی است همه انشاء الله تامین خواهد شد.

رئیس - آقای مخبر

مخبر - بسته بنظر مجلس است

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانی که موافقت قیام فرمایند.
(عده برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. چند پیشنهاد واصل شده است پیشنهاد ختم جلسه هم شده است.
پیشنهاد آقای حیدری راجع بختم جلسه است.
(بشرح ذیل قرائت شد)

این بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود.

رئیس - آقای حیدری توضیحی دارید؟

حیدری - توضیحی ندارم.

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که این موضوع بر هیچکس پوشیده نیست که مجلس که تشکیل میشود برای این است که يك کاری انجام شود. آنوقت مذاکرات میشود و افکار در دماغها متمرکز میشود ممکن است اگر این فکری که بهمدیگر ارتباط دارد يك پایان و نهایی پیدا نکند و بيك روز دیگر بیفتند رشته اش قطع شود و بعلاوه فعلاً بیست دقیقه از ظهر گذشته است و قاعده ختم جلسه همیشه یکساعت یکساعت نیم بعد از ظهر بوده است و این موضوع يك ربع بیشتر طول نمیکشد بنده استدعا میکنم این يك ماده که مانده است درش مذاکره بشود تکلیفش معلوم شود

رئیس - (خطاب با آقای حیدری) پیشنهاد را مسترد میدارید یا رای بگیریم.

حیدری - مسترد میدارم

رئیس - پیشنهاد آقای فهیمی

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم ماده سوم به طریق ذیل

نوشته شود:

تعیین ترقی و تنزل و انتقال و انفصال اعضاء و مستخدمین صحیه در حدود این قانون و قوانین موضوعه مملکتی بر حسب پیشنهاد رئیس کل صحیه و تصویب وزارت داخله صورت خواهد گرفت

رئیس -- آقای فهیمی بفرمائید.

فهیمی -- آقایان. آقای مخبر مخصوصاً توجهی بتوضیحات آقای بهار نفرمودند این ماده کاملاً مسؤولیت وزارت داخله را از میان میبرد و او را در تحت امر صحیه قرار میدهد اگر اینطور است خوبست يك وزارت صحیه تشکیل شود ولی اگر باید جزء یکوزارتخانه دیگری باشد نمیشود گفت که وزارتخانه مکلف است با امر او رفتار کند و دیگر وزارت داخله معنی ندارد.

تعیین ترقی و تنزل در دست وزیر بودن جلوگیری از پیشرفت امور صحی با عدم نشر امراض نمیکند توضیحات آقای مخبر هم مربوط باین موضوع نبود. این است که بنده پیشنهاد کردم اداره صحیه که مستقل است پیشنهاد از طرف رئیس اداره بشود و با تصویب وزیر داخله بموقع اجرا گذاشته شود تا معلوم شود که يك اداره ایست در جزء يك وزارتخانه معینی

رئیس -- عقیده کمیسیون چیست؟

مخبر -- بسته بنظر مجلس است

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- عرض کنم که این ماده يك منتهائی دارد که این مشکل رفع بشود. بنده نظر آقای بهار و آقای فهیمی را ندانم که چطور شد که بنام ماده التفات نداشته اند. اینجا نوشته وزارت داخله مکلف است مطابق نظریات و پیشنهادهای رئیس کل صحیه در حدود قوانین موضوعه و الزام رعایت قوانین موضوعه شده است. یکی از آنها قانون استخدام است. قانون اداریست بالاخره این قضایا روشن است. مقصود از تنظیم ماده این نبوده است که وزارت داخله را مسلوب الاختیار کند.

(بمضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که ماده سوم اینطور نوشته شود: مطابق نظریات و پیشنهاد های رئیس کل صحیه راجع بتعیین ترقی و تنزل و انتقال و انفصال مستخدمین صحیه مطابق قوانین موضوعه مملکتی رفتار نماید.

رئیس -- بفرمائید.

آقای میرزا علی (حقنویس) -- بنده خیلی تعجب میکنم در این ماده يك اظهاراتی میشود که این ماده مخالف با مسؤولیت وزراء است!! بلکه من خیال میکنم این ماده تأیید میکنند مسؤولیت وزراء را برای اینکه اینطور که پیشنهاد شده است نمیگوید وزارت داخله مکلف است که هر چه رئیس صحیه میگوید بشنود. این را نمیگوید. میگوید: وزارت داخله مکلف است که پیشنهاد رئیس صحیه را که مطابق قوانین موضوعه است قبول کند. معنای این چیست؟ معنایش این است که وزارت داخله مکلف است مطابق قانون رفتار کند. وقتی پیشنهاد مطابق قانون شد البته وزارت داخله مکلف است مطابق قانون رفتار کند. پس يك عبارتی که مفادش مکلف بودن وزارت داخله بعمل مطابق قانون است این مخالف با مسؤولیت وزارت داخله نیست. اختیارات وزارت داخله را کم میکنند من نمیفهمم یعنی چه! اگر مقصود اختیاراتی است که فوق قانون اجزا میشود و مقصود این است که آن

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

اختیارات را سلب میکنند که مجلس هم میگوید سلب میکنند. مجلس مکلف است اختیارات فوق قانون را بگیرد و آنها را مکلف کند که مطابق قانون رفتار نمایند و اگر مقصود این است که پیشنهادات مطابق قانون را وزارت داخله حق داشته باشد رد کند؟ خبر حق ندارد رد کند و مکلف است که اگر پیشنهادی مطابق قانون شد قبول کند. قوانین موضوعه هم مکلفش کرده است که قبول کند منتهی این ماده این قسمت را تأیید میکند و البته در حوزه يك اداره پیشنهاد هم باید از طرف رئیس آن اداره بشود و این هم يك چیز مخالف قانونی بنظر نمیآید بلکه خیال میکنم تأیید میکند مسؤولیت وزارت داخله را و پیشنهاد را هم مسترد میدارم

رئیس -- آقای احتشامزاده

بعضی از نمایندگان -- استرداد کردند

حق نویس -- مسترد میدارم

رئیس -- پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود

رئیس -- آقای روحی هم پیشنهاد ختم جلسه را کرده اند.

جمعی از نمایندگان -- صحیح است

رئیس -- جلسه آتیه روز یکشنبه سه ساعت قبل از

ظهر دستور هم بقیه دستور امروز

قانون

لرغم تنظیم لایحه قانونی تشکیلات وزارتخانهها در ظرف سه ماه

مصوبه پانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و پنجاه شمسی

ماده واحده - چون قانون تشدید مبانی دولت و اساس وزارتخانهها موافق اصل شانزدهم قانون اساسی باید بتصویب مجلس برسد - دولت مکلف است که قانون تشکیلات وزارتخانهها را (اعم از مرکز و ولایات) در ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این ماده تنظیم و تقدیم مجلس نماید .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه پانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس

سید محمد تدین

شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی